

2020

LæringsCentret

Otto B. Lindhardt-prisen 2020

Det er en to meter høj, tatoveret overlæge og anerkendt forsker samt bestsellerforfatter af spændingslitteratur, Steffen Jacobsen, der modtager Otto B. Lindhardt-prisen 2020.

Otto B. Lindhardt-prisen er opkaldt efter forlagets grundlægger og blev indstiftet i 2014. Med prisen følger 50.000 kr., og tidligere har Jørn Riel, Leif Davidsen, Knud Romer, Michael Katz Krefeld, Mich Vraa, Merete Pryds Helle og senest Maren Uthaug modtaget den.

Steffen Jacobsen udkom første gang på Lindhardt og Ringhof i 2017 med den historiske roman *Da blev jeg døden* om Niels Bohr og Manhattan-projektet. Siden da er det blevet til fem bøger mere - heriblandt en debatbog om hospitalsvæsenet, en lyd-serial og tre spændingsromaner, der med stor succes er sendt ud på mange sprog af Saga. Hans næste bog, *De stumme piger*, er en fortsættelse af bestselleren *Proxy*, udkom den 18. september.

Verdensbogugen i september

Folk læste mere under nedlukningen af Danmark, og boghandlerne ønskede at understøtte denne tendens ved at forære en gratis bog til børn i alderen 9-12 år i Verdensbogugen i september 2020.

Valget af bog faldt på *Tyvefældens forbandelse* (2019), som er første bind i serien *Samlingens Vogter* af Kasper Hoff og udgives af forlaget Gyldendal. Kasper Hoff (f. 1972) er en anerkendt børnebogsforfatter, der foreløbig har skrevet 36 bøger for børn og unge. *Tyvefældens forbandelse* blev givet gratis til børn i målgruppen 9-12 år, som mødte op hos en boghandler i Verdensbogugen.

INDHOLD

Opslagstavlen	2
Leder	3
Albus Fesatival	4
PLCF-nyt	4
Så har vi fået en ny arbejdstidsaftale	6
Pippi Langstrømpe fylder 75	8
Flere gode historier, tak	10
Kom godt i gang med verdensmålene .	12
Vindere i en Corona-tid	14
Naturlig teknik	16
Jonas Kleinschmidt og drengene	19
Jeg har lige læst	22
IBBY Hans Christian Andersen Award 2020	24

Vinderne af ÅRETS SPIL 2020 er:

- Årets Børnespil: SPOTLIGHT SLAM fra Tactic
- Årets Familiespil: RYD BORDET fra Upcoming Minds
- Årets voksenspil: HELT BLANK fra Games4U

Som noget nyt kårer Legebranchen LEG i år også ÅRETS NYHED på tværs af de 3 kategorier.

Valget faldt på spillet BANK ATTACK fra LINIEX, der scorede højest som et originalt, anderledes og nytænkende spil. Det appellerer til både børn og voksne, og går ud på, at man i samarbejde skal bryde ind i bankboksen, åbne pengeskabet og se hvor mange penge man kan skrabes sammen. Der er 6 niveauer, der bliver sværere og sværere gennem spillet.

Bogbotten.dk

Anmeldersitetet Bogbotten.dk er stiftet i 2012 af Merete Flensted Laustsen fordi der dengang manglede formidling af og fokus på børne- og ungdomslitteraturen uden for den snævre kreds af børne- og ungdomslitteraturformidlere. Bogbottens mission er at være med til at klæde de voksne på, som skal promovere litteratur og læselyst til alle Danmarks børn og unge. Og det gør man godt, hurtigt og effektivt. Det er imponerende så hurtigt nye titler bliver anmeldt.

Anmeldelserne skrives af professionelle fagfolk og har en faglig og didaktisk tilgang til bøgerne, men henvender sig til alle, der ønsker at få et indblik i og overblik over hvad der rører sig på den børnelitterære scene netop nu. Redaktørerne er Maria Louise Bjørn Bjerrum (Ansvh), Katarina Skovsø, Charlotte Rugbjerg og Janne Højrup Nielsen. Bogbotten.dk ejes af Selskabet for Børnelitteratur, IBBY Danmark

Pædagogisk LæringsCenterForening
Hjemmeside: www.plcf.dk
E-mail: plcf@outlook.dk

Redaktør

Eline Mørch Jensen
Weysesgade 9, 2100 København Ø
Tel: 2171 7027
eline.moerch@gmail.com

FU

Formand

Birgitte Reindel
Sophie Magdelenes Vej 1a, st.th, 3460 Birkerød
Tel (privat): 2329 6263
birgittereindel@live.dk

Karin Kjeldsen
kjeldsen.karin@gmail.com

Kirsten Bundgaard Lassen
kblassen26@gmail.com

Marlene Drost
marlenedrost@gmail.com

Steen Juhl Møller
steenjm@gmail.com

Janne Bjerring Larsen
jannebjerring@gmail.com

Pensionistgruppen

Formand Stig Bergmann
Stokkemarkevej 19, 2730 Herlev
Tel (privat): 2254 5456
Til (forening): 5195 6777
stig@bergmann.st

PLCF administration

Annoncer og ekspedition

Annette Molnit
Tel: 2162 7126
Man, ons kl. 10 - 11
plcfadm@outlook.dk

Abonnement: kr. 775,- inkl. Moms

Næste nummer af LæringsCentret
udkommer primo oktober 2020.

Udkommer 8 gange årligt. Oplag 1.300
ISBN 0105-9556

Design og grafisk produktion

CS Grafisk A/S

Deadlines:

Nr. 7: 1. oktober 2020 (udkommer primo nov.)
Nr. 8: 1. nov. 2020 (udkommer primo dec.)
Nr. 1: 1. januar 2021 (udkommer primo feb.)

Artikler i LæringsCentret dækker ikke
nødvendigvis redaktionens og/eller PLCF's
synspunkter.

Medlemskab:

Skriftligt via hjemmesiden på www.plcf.dk
Kontingent: Opkræves én gang årligt i
december.

Overgang til pensionistgruppen:

Skriftligt via hjemmesiden på www.plcf.dk
Flytning, navneskift m.v.:
plcfadm@outlook.dk

Forside: Kathrina Skarðsá

Penge, puljer og læseglæde

Når du, kære læser, sidder med dette blad i dine hænder, har jeg lige været til møde i undervisningsministeriet i det, der kaldes Lille RUF. Lille RUF er et rådgivende forum, der kommer med anbefalinger til den del af Udviklingspuljen (Kulturministeriet), som kan søges til PLC-området. I år har ansøgningsfristen ikke været den 1. november som vanligt, men allerede den 15. september. Det er i skrivende stund først om to uger, så jeg ved ikke, om den tidlige ansøgningsfrist har haft betydning for antallet af ansøgninger. I år har puljen haft fokus på 'Læselyst og læsefællesskaber for alle'.

Jeg må indrømme, at jeg selv helt havde glemt puljen i år. Dels blev den meldt ud næsten samtidig med, at vi gik på sommerferie, og dels har Covid19 fyldt en del i hverdagen, både før og efter sommerferien. Under alle omstændigheder glæder jeg mig til at se ansøgningerne, og det har mindet mig om andre ansøgninger og andre puljer.

I slutningen af 2019 var der mulighed for at søge en pulje i undervisningsministeriet. Puljen handlede også om læselyst, og der var forskellige temaer, man kunne hænge sin ansøgning på; Læselyst og forældre, Læselyst og faglig læsning og Læselyst og fritids-læsning. I Helsingør Kommune, hvor jeg har min daglige gang, søgte vi puljen med Læselyst og forældre, men pga. Covid19 har vi valgt at vente til næste skoleår med at udmønte pengene, idet vi ikke ville have mulighed for at gennemføre åbne arrangementer med mange forældre, som var en af tankerne bag vores ansøgning. Nu har vi så ekstra god tid til at forberede indsatsen. Jeg glæder mig meget til at høre om alle de projekter, der er planlagt i de mange andre kommuner, der har fået tildelt støtte. Der var så mange ansøgninger, at ministeriet gjorde puljen større end planlagt, så alle ansøgere fik tildelt støtte.

Selv har jeg lige været i gang med en tredje pulje, nemlig Dansk og udenlandsk litteratur for børn og unge. Her søger jeg to gange om året penge til forfatterbesøg på skolen. Det er et arbejde, der koster lidt tid, men den er så godt givet ud, når man oplever elevernes begejstring over at møde en rigtig levende forfatter. Udlånet af forfatterens bøger stiger også altid efter et besøg. Puljen kan søges den 15. august og den 15. februar, og man kan på Statens Kunstfonds hjemmeside melde sig til, således at man får en mail en måned før fristen, så man husker at lave ansøgningen. Jeg tror nu, at der er flere, der har fået øje på

puljen og dermed flere ansøgere end tidligere, for jeg har i hvert fald fået færre penge sidste gang, jeg søgte, end jeg har fået tidligere.

Birgitte Reindel, formand

P.S. Lørdag den 24. oktober overrækkes PLCF's børnebogspris til en person, der helt sikkert også har betydning for elevernes læselyst.

P.P.S. Fredag den 30. oktober offentliggøres vinderen af SkrIVERprisen 2020. Hvordan det kommer til at foregå, vides ikke i skrivende stund, da BogForum er aflyst i år pga. Covid19. Følg med i vores Facebookgruppe, hvis du vil informeres om prisoverrækkelsen.

Albus Festivalen i Aarhus

Albus Festivalen foregår hvert andet år, og Aarhusbibliotekerne, som er projektets anker, stiler mod, at de fire dage skal blive Nordeuropas platform

for forfattere, illustratorer, forskere, formidlere og forlag i mødet med børn og børnelitterært interesserede. Festivalen udmærker sig ved det store

alsidige format og det børnekulturelle perspektiv "for, med og af børn". Som noget særligt prioriteres barneperspektivet højt, og Albus uddanner blandt andet børn som læseambassadører, der formidler til andre børn. Med denne omfavnende tilgang medvirker Albus til et mangfoldigt fællesskab omkring børne- og ungdomslitteraturen samt et internationalt og nationalt vigtigt spotlight.

I år har Selskabet for Børnelitteratur, IBBY Danmark, nomineret tre kandidater til Klods Hans-prisen, som tildeles "en person, institution eller gruppe, der med entusiasme og nytænkning har gjort en særlig indsats for børne- og ungdomslitteraturen."

Albus Festivalen er én af kandidaterne; de to andre er Gratis Børnebøger og Nadia Mansour for hendes Ph.d om Multikulturel litteratur.

Prisoverrækkelsen foregår på Albus Festivalen lørdag d. 14. november 2020 fra kl. 12.30-13.00.

Søg på Albus for at finde programmet!

Kære medlemmer....

Vi har det sidste år arbejdet på at skaffe alle vores medlemmers og vores abonnenters e-mailadresser. Det er lykkedes i nogen grad, men vi mangler stadig en del. Det har betydet, at vi ikke i alle tilfælde har kunnet sende en opkrævning eller en rykker.

Vi har haft lokalafdelingerne i gang med at forsøge at skaffe de manglende e-mailadresser, men selv om det har hjulpet, mangler vi stadig nogle. De medlemmer og abonnenter, der ikke har betalt, vil nu blive meldt ud. De vil altså ikke modtage flere blade, og for medlemmernes vedkommende vil de miste den gratis adgang til forlagenes digitale læremidler. Hvis du oplever, at du ikke længere får bladet, og din udmeldelse er en fejl, bedes du kontakte vores administration på plcfadm@outlook.dk. Du kan også ringe mandag eller onsdag kl. 10 – 11 på tlf. 2162 7126.

Venlig hilsen Birgitte Reindel, formand

Udmeldelsesregler

Udmeldelse sker ved at sende en mail til Annette Molnit via plcfadm@outlook.dk. Udmeldelse sker pr. 1.1. og med mindst én måneds forudgående varsel.

Pædagogisk
LæringsCenterForening

Se Bob.
Se Vips.
Bob og Vips ler.

Bob og Vips sidder
med et evidensbaseret
undervisningsmateriale.

Fælles om at
læse forskelligt

Kom og læs er et nyt læsesystem, som bygger på den nyeste læseforskning. Systemet lægger op til en legende og varieret undervisning, hvor eleverne både læser og skriver fra start. Med systemet kan du både skabe gode fælles læseoplevelser og differentiere undervisningen til den enkelte elev. På den måde er det tilpasset en ny generation, der møder i skole med stadigt mere blandede forudsætninger og tårnhøje forventninger til skoledagen.

Kom og læs mere på komoglaes.gyldendal.dk

LÆNGE LEVE LÆSELYSTEN
GYLDENDAL

Så har vi fået en ny

Af Birgitte Reindel

Omtrent to tredjedele af de stemmeberettigede til afstemningen om ja eller nej til den nye arbejdstidsaftale stemte ja, mens en tredjedel stemte nej. Nu kan vi alle forholde os til resultatet.

Arbejdstidsaftalen beskriver dels det samarbejde, der skal være på forskellige niveauer; mellem DLF og KL, mellem kommune og kreds og mellem tillidsmænd, skoleledere og lærerkollegiet. Aftalen nævner specifikt, at forberedelsestiden skal passe til undervisningsopgaverne, og den skal være angivet med timetal. Det er en aftale, der selvfølgelig har fokus på undervisningen og tilhørende opgaver. Det er ikke så mærkeligt, for det er langt den største part af skolens virksomhed. Så langt, så godt, men jeg kunne have ønsket mig, at de PLC-opgaver, der er nævnt dels i Folkeskoleloven og dels i vores bekendtgørelse, også var nævnt i arbejdstidsaftalen på en eller anden måde.

Det er ikke nogen hemmelighed, at jeg valgte at stemme nej til den nye arbejdstidsaftale. (Jvnf. Blogindlæg på folkeskolen.dk). Det gjorde jeg, blandt andet fordi jeg kan forudse, at man mange steder kommer til at slås om timerne. Og hvad er så vigtigst, - en PLC-time, en dobbeltlærertime eller en ressource-time?

Hvad ligger der i opgaverne?

Nu hvor aftalen er blevet vedtaget, må vi til at forholde os til, hvordan vi kan arbejde for tid nok til de mange forskellige opgaver, vi har på PLC. Jeg har derfor foreslået, at vi sammen med DLF laver en arbejdsgruppe, som kan komme med nogle anbefalinger til, hvordan kredsene kan tage emnet op i deres forhandlinger med kommunen.

Jo mere, der kan aftales på kommunalt plan, jo bedre i min optik, idet vi ude på den enkelte skole så slipper for at forholde os til alt mellem himmel og jord. Men det kræver jo, at kredsene er klædt godt på til arbejdet, og at de ved, hvad der er indeholdt i opgaven.

Skolelederne er hårdt pressede for at få inklusionen, Covid19-ekstraopgaverne og økonomien til at hænge sammen, og det vil måske være nemt at få øje på PLC som et område, hvor der kan skæres nogle timer. Derfor kan det være godt at få beskrevet opgaverne og sætte et timetal på. Man kunne tænke sig, at der også var plads til at beskrive, hvordan man kunne udvikle opgaven, hvis der blev sat flere timer af. Jo mere konkret, jo bedre. For hvis man kun skriver for eksempel åbningstimer og administration, beskriver det ikke, hvilke følgevirkninger der vil være af en nedskæring.

Det vil være allerbedst, hvis man i hele PLC-teamet kan samarbejde med tillidsmanden om beskrivelserne. Dette forslag er ikke drøftet med DLF, og jeg ved ikke, hvordan det skulle se ud, men nedenfor kan du finde et tænkt udkast, som tager udgangspunkt i nogle af de opgaver, jeg har på min skole. Den er bestemt ikke fyldestgørende, og timetallet er gætteri, men kunne det måske være begyndelsen på en model?

Opgave	Timer	Beskrivelse	Ønske	Udviklingsønsker
Åbningstimer (Folkeskoleloven §19 stk. 2 samt bekendtgørelsen)	15 pr. uge	Her vejledes eleverne i at finde frilæsning, så læselysten understøttes i forhold til læseevne og interesser. Bøger stilles på plads.	20 pr. uge	Med ekstra timer kunne vi læse højt for 0. klasse og samtale om sprog, handling og erfaringer med tekstens indhold. Det ville give eleverne positive erfaringer med læsning og flere sproglige erfaringer.
Bibliotekskundskab og inspiration af elever (Bekendtgørelsen)	35	Undervisning i at søge i biblioteksbasen for 4. klasse. Introduktion til e-Reolen Go på 4. klasse. Inspiration til 6. klasse med Book Tasting. Udstillinger og konkurrencer		
Forfatterbesøg (Bekendtgørelsen)	30	Her søges Kulturstyrelsens puljer vedr. Forfatterbesøg Forfattere kontaktes med henblik på aftale. Kolleger orienteres. Selve besøgene afholdes.		

arbejdstidsaftale...

Opgave	Timer	Beskrivelse	Ønske	Udviklingsønsker
Vejledning af kolleger digitale værktøjer (Bekendtgørelsen)	10	Vejledning af lærere i digitale værktøjer samt undervisning af klasser		
Bestilling og klargøring af bøger til PLC (Folkeskoleloven §19 stk. 2 samt bekendtgørelsen)	60	Udvalgte bøger læses og anmeldes til netværket. Anmeldelser læses, bøger bestilles i Cicero. Bøger klargøres ved ankomst.		
Engangsbøger Indkøb (Bekendtgørelsen)	12	Bestillinger indsamles Bøger bestilles hos forlag Udpakning og kontrol. Information til personale		
Taskebøger Indkøb (Bekendtgørelsen)	3	Bestillinger indsamles Bøger bestilles i Cicero Optælles og klargøres ved ankomst		
Udlån og aflevering af taskebøger Toyota-modellen (Bekendtgørelsen)	35	Planlægning af proces Bestillinger indsamles Bøger tælles op og lægges frem Bøger udlånes		
Budget og budgetudvalg (Bekendtgørelsen)	20	Budgetønsker samles for fag uden fagudvalg (-sformand) Sendes til kontoret. Deltagelse i møder		
Inspiration til kolleger (Bekendtgørelsen)	30	Sortering i tilbud fra forlag, foreninger og organisationer. Deling af relevante tilbud Evt. indsamling af tilmeldelser.		
Kultur (Bekendtgørelsen)	8	Formidling af kulturtilbud i kommunen og indsamling af tilmeldinger		
Co Teaching (Bekendtgørelsen)			20	Forsøg i udvalgte klasser om forskellige co teaching-modeller
Mediepatrulje (Bekendtgørelsen)	30	Planlægning af forløb Forberedelse samt afholdelse af patruljetimer på mellemtrinnet		
Læsepatrulje (Bekendtgørelsen)			10	Afprøvning af læsepatrulje, som skal være med til at inspirere skolens elever til læsning. Mødes en lektion pr. måned
Kommunale tiltag og netværk (Bekendtgørelsen)	60	Deltagelse i PLC-netværk Formidling af indsatser mv. Fx Den internationale læsedag, First Lego League Explorer		
Faglig opdatering og kurser	30	Læsning af ny litteratur om didaktik, pædagogik m.m. Relevante kurser		

Pippi Langstrømpe fylder 75

Af Bodil Christensen, master i børnelitteratur og lektor på Læreruddannelsen i Aalborg

Islændingene siger Lina Langsokkur, tyskerne Pippi Langstrumpf, hun hedder Fif Brindacier på fransk, Pippi Langkous på nederlandsk, Pippi Smokkuleggur på Færøerne og på indonesisk er det Pippi Si Kaus Kaki Panjag.

På dansk hedder hun Pippilotta Viktualia Rullegardenia Krusemynte Efraimsdatter Langstrømpe. Hun er ni år, det vil hun være altid, men alligevel fylder Pippi 75 år i 2020. Det var i 1945 den første bog om Pippi udkom på Raben og Sjøgrens forlag. Siden er fulgt en række udgivelser med Pippi som hovedperson. Billedbøger, antologier, tre "rigtige bøger" og mange, mange film.

Kender du Pippi Langstrømpe hedder en af billedbøgerne. Den er gul på forsiden, den er fra 1947, og her er Ingrid Vang Nyman tegneren bag Pippi, Tommy, Annika, Blom og BalladeKarlsen og de andre figurer i Pippis verden.

"Kender du Pippi Langstrømpe"? bliver der spurgt. Og ja, de fleste danske, svenske, nordiske og europæiske børn kender Pippi. Netop denne bogs første replikker lyder sådan her: "Her ser I Tommy og Annika. Det er to små søde og artige børn. De spiller krocket i deres have. Det er helt sjovt. Men jeg ville nu alligevel gerne have mig en legekammerat, siger Annika. Det ville jeg også, siger Tommy."

Vældig stærk og vældig rar

Og det får de så. I nabohuset Villa Villakulla flytter der en pige ind. Hun har en hest og en abe, og hun bor der helt alene. Det er Pippi, hvis mor er en engel,

og hvis far er konge på Kurrekurredutøen.

Pippi får også i denne bog besøg af to tyveknægte, som hun sætter op på et skab, da de vil stjæle hendes guldmønter. De får dog lov at slippe fri, da de græder så ynkeligt. "Den som er vældig stærk, bør også være vældig rar", siger Pippi og stikker dem en guldmønt til at købe mad for.

Pippi er en stærk pige, men hun er også en selvstændig pige, der må klare sig selv. Hun har et afslappet forhold til magt og autoriteter, hun er selvberørende og formår ofte at give et blik på verden, der er nyt og mere komplekst end "systemets" blik. Pippi går op mod skolen, hun ser ikke glæden ved at lære multiplikationstabellen: "Jeg har klaret mig godt uden nogen pluttifikationstabel i ni år, siger Pippi. Så det gør jeg såmænd nok også i fremtiden."

Børn skal ikke gå i takt

Pippi er ukuelig, hun er et underholdende bekendtskab, men hun var også en vigtig person i den tyske "genopdragelse", da nazismen faldt og en hel generation af børn skulle lære, at man ikke absolut behøver at gå i takt og råbe "Sieg Heil" på kommando. Pippi blev i 1953 oversat til tysk, og Astrid Lindgren blev inviteret til Berlin for at læse højt af Pippi. Invitationen kommer fra Louise Hartung, der i bestræbelserne på at "af-nazificere" de tyske børn, havde oprettet en række (meget søgte) læsekredse for børn. Her læste de om Pippi og også mange andre bøger af Astrid Lindgren.

Litteraturen betyder noget. Den betød særligt noget for børnene i Berlin. De mange forsømte og forældreløse børn havde få rollemodeller i forhold til demokratisk dannelse. Nazitiden havde ødelagt al infrastruktur, men den havde også ødelagt forældrenes tradition for at lege med deres børn. Det var den slags opgaver "Jugendamt" og Louise Hartung tog på sig. Med litteratur (Pippi-bøgerne,

og megen anden litteratur) fik de et billede af et børneliv, der også kunne være muligt.

Verdens stærkeste pige

Verdens stærkeste pige klarer sig på sin ukuelighed og på en god portion selvtilid, selvværd og selvagtelse. *Kan du spille klaver?* bliver hun spurgt i *Pippi går ombord*. Og her lyder svaret kækt og klart: "Hvordan skulle jeg kunne vide det, når jeg aldrig har prøvet," sagde Pippi. "Jeg har aldrig haft noget klaver at prøve det på. Og det siger jeg dig, Tommy - at spille klaver uden klaver, kræver kolossal træning, inden man får det lært."

Pippi er først og sidst et barn, der ikke ligger under for de ydre autoriteter. Hun har sit indre moralske kompas, som hun følger. Det viser en stærk kurs mod godhed, tolerance og livsglæde. Hun er stærk, den stærkeste pige i verden, men hun formår at have styrke uden at misbruge magten.

Astrid Lindgren siger selv i et brev fra 15. december 1963 til Louise Hartung i Berlin: "Hvis der er noget, jeg afskyr mere end noget andet, så er det at have magt og misbruge den. Det er nok det sværeste, der findes, alle har magt over en eller anden stakkel, og efter hvad det ser ud til, er det sværeste kunststykke af alle at lade være med at misbruge den magt. Ja, ja, nok om det." (Astrid Lindgren).

Pippi er en del af vores fælles kulturelle ballast. Hun er altid ni år og ejer af en hest, en abe og Villa Villakulla.

Til lykke med de 75 år til Pippilotta Viktualia Rullegardenia Krusemynte Efraimsdatter Langstrømpe!

P.S. Pippi har aldrig sagt: "Det har jeg ikke prøvet før, så det kan jeg sikkert nok". Hun citeres ofte for det, men det korrekte citat ville være: "Hvordan skulle jeg kunne vide det, når jeg aldrig har prøvet." ■

KENDER DU

PIPPi

LANGSTRØMPE?

ASTRID LINDGREN OG INGRID VANG NYMAN

GYLDENDAL

Flere gode hist

“Vores journalistik peger på resultater, der kan bygges videre på, og som kan være med til at holde modet oppe,” siger Thomas Ravn-Pedersen.

Af Eline Mørch Jensen

Verdens Bedste Nyheder har fokus på håbet og de gode historier, hvor mennesker går sammen om at gøre verden til et bedre sted.

I september var frivillige på gader og stræder over hele landet med til at uddele avisen “Der er håb”, udgivet af Verdens Bedste Nyheder. Fra i år har også alle skoler modtaget 100 eksemplarer hver takket være Tuborg Fondet – til brug i forbindelse med deltagelse i Verdens-

timen, som er en del af den globale kampagne World’s Largest Lesson, der hvert år i uge 36 udbreder kendskabet til Verdensmålene på folkeskoler og ungdomsuddannelser i Danmark. Og til brug resten af året!

Avisen “Der er håb” henvender sig primært til 6.-10. klasse og Verdens Bedste Nyheder har også fået udarbejdet undervisningsmaterialer, der tager udgangspunkt i avisens tema. Artiklerne handler blandt andet om det forhold at millioner af mennesker har fået forbedret deres livskvalitet i løbet af en generation, idet mere end en milliard er kommet ud af ekstrem fattigdom siden 1990. Inden

for samme periode overlever syv millioner flere børn de første fem leveår.

Håb og handling

Det er den slags håbefulde nyheder, vi også kender fra Verdens Bedste Nyheders indslag på skærme i metro, tog og busser, avisen er fuld af, og som sammen med undervisningsmaterialet er til fri afbenyttelse for lærere og elever på alle landets skoler. Hertil kommer det omfattende – og gratis – udbud af materialer til alle fag og klassetrin, som er tilgængeligt på Verdens Bedste Nyheders hjemmeside.

Her ligger nemlig opgaver, lege, film og meget mere, stillet til rådighed af

Historier, tak!

mere end 40 samarbejdspartnere, som strækker sig fra spejdere over NGO'er til undervisningsorganisationer.

Thomas Ravn-Pedersen, der er direktør for Verdens Bedste Nyheder og desuden redaktør på avisen "Der er håb", fortæller her om hvorfor det er helt afgørende at have fokus på håbet:

- Gennem de 10 år Verdens Bedste Nyheder har eksisteret, har vi jo set at de nyheder, vi bringer, er med til at skabe og fastholde håb om at det faktisk nytter og at verden bevæger sig fremad trods katastrofer, kriser og hvad vi ellers hører om. Men dét at der er nogle grundlæggende samfundsmæssige og menneskelige forhold der faktisk bliver bedre, det hører vi ikke så meget om. Og det er vores speciale i Verdens Bedste Nyheder, kan man sige, at finde flere positive historier både herhjemme og fra hele verden - at få nogle flere nuancer med - og bringe dem ud til folk.

Hvorfor har I bevidst valgt at gå efter de positive og konstruktive vinkler?

- I starten meget på grund af vores mavefornemmelse og den respons vi fik, når læserne sagde "Pyh, hvor er det godt at høre om" og "Hvor er det dejligt at I findes!" Vi fandt så ud af at der er en svensk forsker der hedder Maria Ojala, som har forsket i klima- og bæredygtigheds-pædagogik blandt svenske unge. Hun har målt på hvad der skal til for at engagere unge mennesker i klimakampen og det korte svar er *konstruktivt håb*, fortæller Thomas Ravn-Pedersen.

Vi ved hvad der skal til

- Wow, det er jo lige præcis det vi gør! Vi siger jo ikke bare "Det skal nok gå" eller benægter fakta. Vores journalistik peger på resultater, der kan bygges videre på, og som kan være med til at holde modet oppe. Omvendt kan handlekraften nemt blive slukket, fordi tingene ser så uoverskuelige ud. Når vi spreder gode nyhedshistorier, siger vi samtidig "Prøv

lige at se her, der er mennesker der hver eneste dag knokler med at gøre verden bedre og faktisk også lykkes med det rundt omkring."

Dét skal vi bygge videre på, mener han, i klimakampen eller når vi bekæmper en Corona-pandemi, for på mange områder er vi faktisk kloge nok til at vide hvad der skal gøres. Vi skal bare gøre det.

Så en "god historie" handler ikke nødvendigvis om bål og brand?

- Vi vil gerne have dramatiske historier og problemer, men vi vil ikke lade problemerne stå alene. Når vi skriver om problemer, søger vi samtidig efter løsninger og prøver at finde forskning på området. Det er klassisk journalistik, det vi laver, men vi abonnerer på genren *konstruktiv journalistik*, som heldigvis er på vej frem, blandt andet med Constructive Institute i Aarhus, hvis leder også sidder i vores bestyrelse, siger Thomas Ravn-Pedersen og tilføjer:

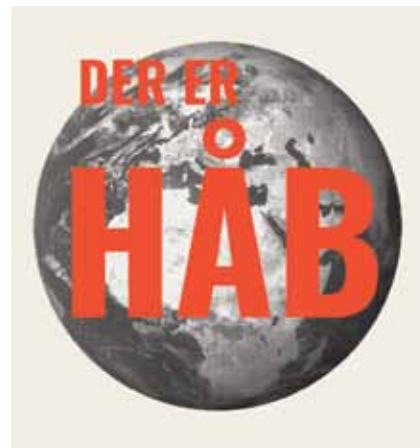
- Så der er nogle cirkler der hænger sammen, hvor også de dagblade vi arbejder sammen med, som for eksempel Jysk Fynske Medier, har taget konstruktiv journalistik til sig og bruger det - lige som DR, TV2, Politiken og JP. Alle er de bevidste om ikke kun at berette om alt det der ikke virker, for så kommer vi til at give et skævt billede af verden. Og der er heldigvis også meget der virker.

Hold fast i verdensmålene

Ifølge Thomas Ravn-Pedersen Thomas blev temaet om håb valgt inden Corona-krisen, men han mener kun at krisen har forstærket behovet for håb, fordi pandemien har været så voldsom:

- For selvom vi har klaret os relativt godt herhjemme i en global sammenhæng, har det ikke desto mindre været en barsk omgang for samfundet og for rigtig mange mennesker.

Og så har krisen sat klimakampen på pause ...

- I hvert fald er der mange der frygter at den er gledet helt ud ... Men vi følger "Build Back Better"-strømningen, hvorfor vi blandt andet lavede en håbs-kampagne efter påske, men stadig under nedlukningen. På busstopsteder på store billboards havde vi plakater ude i hele landet med teksten "Vi kan bygge en bedre verden". Vel at mærke underbygget med argumenter, ikke bare "ja vi kan", men med fokus på FN's 17 verdensmål. Vi har jo en plan for at bygge en bedre verden! Fastslår Thomas Ravn-Pedersen og lægger til:

- Præcis samme tanke ligger bag avisen. Vi har valgt at have klima på forsiden, og den artikel har været svær at skrive, for der er meget dårligt at sige om klimaet. Men der er heldigvis også mange steder, hvor mennesker har fat i noget godt. Det skal vi blive ved med at holde fast i! ■

- Verdens Bedste Nyheder er et uafhængigt medie, der laver konstruktiv journalistik og kampagner om fremskridt og løsninger på verdens udfordringer med udgangspunkt i FN's Verdensmål.
- Verdens Bedste Nyheder er stiftet som en selvstændig forening af en række forskellige sektorer: FN, de danske udviklingsorganisationer og det danske erhvervsliv.
- Verdens Bedste Nyheder er en non-profit organisation, hvis midler kommer primært fra Finansloven, medlemskontingenter og fonde.

Kom godt i gang m

Af Eline Mørch Jensen

Der er ikke ét eneste af verdensmålene, der ikke er relevant for os, og så er de alle forbundet. Det gør det superrelevant at inddrage dem i undervisningen, mener Rikke Falkenberg Kofoed.

Rikke Falkenberg Kofoed er kvinden bag udviklingen af det nye digitale undervisningsmateriale, som med udgangspunkt i årets Verdens Bedste Nyheder-avis vil inspirere eleverne til at dykke ned i FN's 17 verdensmål. Hun har en baggrund som lærer, it- og matematikvejleder og vejleder af ordblinde fra sine 17 år på Dagmarskolen i Ringsted, hvor hun også var tilknyttet skolens PLC. I dag er hun indehaver af og kreativ direktør for virksomheden Leg med IT.

- Jeg kom med i verdensteam-netværket og har været med til at udvikle Verdens Bedste Nyheders avis siden 2016. Nok fordi jeg altid har haft en stor interesse for grøn omstilling og bæredygtighed, fortæller Rikke Falkenberg Kofoed. Hun tilføjer at det i begyndelsen "faldt naturligt" at lave et læringsforløb til eleverne på sin "gamle" skole, som hun stadig havde kontakt til og derfor var gæstelærer for, men dengang var det altså på eget initiativ og ikke noget der kom andre til gode.

- Dagmarskolen ligger tæt på Ringsted station, så eleverne var selvfølgelig med ude og dele aviser ud til folk, som var på vej på arbejde og blev mødt med gode historier på Verdens Bedste Morgen. Forinden havde vi arbejdet med verdensmålene og avisen faldt fint i tråd med skolens læsebånd – inklusive en digital udgave af avisen til ordblinde, så også vinklen med tilgængelighed kom med.

Hen ad vejen har Rikke Falkenberg Kofoed udviklet og afprøvet materialer

om verdensmålene på flere skoler rundt om i landet, men i dag kan alle landets skoler få glæde af både avisen "Der er håb" og det digitale inspirationsmateriale, som gennem leg, bevægelse, animationer, lydformidling, multimodale bøger m.v. skal inspirere eleverne til at være nysgerrige verdensborgere, der stiller spørgsmål og selv tager aktivt del i at vi når verdensmålene inden 2030.

Ingen er for små

Avisen henvender sig til elever fra 6. klasse og op samt elever på ungdomsuddannelserne, men kan ifølge Rikke Falkenberg Kofoed fint bruges helt eller delvist på mellemtrinnet, lige som det giver god mening at arbejde med temaet om håb og verdensmålene i indskoling:

- Selv om avisens artikler ikke er skrevet til de små, er der i materialet noget alle kan genkende og spejle sig i. Og så er der jo heldigvis mange spændende projekter og opgaver, der henvender sig til andre aldersgrupper – ja, selv helt ned på børnehave-niveau – lagt ud af diverse samarbejdspartnere på Verdens Bedste Nyheders hjemmeside, fortæller Rikke Falkenberg Kofoed.

- For nylig var jeg i en 0. klasse for at undervise i *Milton og de 17 verdensmål*, som vi har lavet til indskoling, og som handler om kaninen Milton, der tager eleverne med ud på 17 lærerige rejser, hvor de sammen bliver klogere på verdensmålene. Det endte med at jeg måtte komme tilbage tre gange for at læse historien færdig – fordi de var så optagede af den og havde så mange spørgsmål!

Grinende fortæller hun, hvordan gårdvagten kom ind på lærerværelset i spisepausen og spurgte hvad de dog havde lavet, for nu løb børnene rundt i skolegården og snakkede om *fairtrade* – og det var da vist ikke noget, de havde forstand på!

Børn tager ansvar

- Men de små kan sagtens forstå hvad verdensmålene handler om. En af

eleverne kom faktisk tilbage og fortalte, at han havde fået sin mor til at købe fairtrade-kaffe, så det er da et godt eksempel på hvordan man får gjort noget abstrakt helt håndgribeligt: Du kan selv gøre noget ved fattigdommen ved at få

med verdensmålene

forbundet. Det gør det superrelevant at inddrage dem i undervisningen. Vi har 10 år til at nå verdensmålene og børnene er faktisk i gang med at tage ansvaret på sig.

Hun understreger samtidig at det ikke er et "indoktrineringsprojekt", hvor det gælder om at påvirke børnene til at tænke eller stemme på en bestemt måde, når de bliver større. Til gengæld mener hun klart det er skolens opgave at uddanne eleverne også inden for dette vigtige felt:

- Det handler om at oplyse dem om hvilke konsekvenser det har, når vi minimerer madspild eller sparer på vandet, så børnene forstår hvad de selv kan gøre for at passe på naturen og ved at være kritiske forbrugere – eller få deres forældre til i hvert fald at være det, tilføjer hun med et lille smil.

Forskellige redskaber

Udover selve den trykte avis, som alle skoler modtager i 100 eksemplarer, er materialet digitalt. Avisen kan noget rent taktilt, men ifølge Rikke Falkenberg Kofoed er der både økonomiske og miljømæssige grunde til ikke at trykke og udsende materialerne med posten, dels fordi man undgår at de bare ligger og hober sig op uden at blive brugt, dels fordi de er nemmere at opdatere.

- Skolerne er også vant til at en stor del af undervisningsmaterialerne er digitale, så der er god mening i at udbyde et multimodalt materiale, hvor man blandt andet kan arbejde med giffer, animationsfilm og producere podcasts. Samtidig lægges der op til ikke kun at arbejde digitalt, men for eksempel også skrive artikler og lave aviser ved hjælp af Book Reader eller Book Creator.

- Den kobling er min store kæphest, for det er jo vigtigt at lære at bruge forskellige redskaber. Meget foregår mere visuelt nu, men netop derfor er det også stadig vigtigere at være bevidst og kritisk, når man ser på målgrupper og hvordan man får sin gif til at gå viralt på Instagram, hvis man for eksempel vil nå ud til sine

jævnaldrende, forklarer Rikke Falkenberg Kofoed og uddyber:

- Der er forløb til alle fag og klassetrin og derudover 14 små forløb, som giver mulighed for fleksibilitet alt efter om man eksempelvis anlægger en matematik- eller geografivinkel i forbindelse med afviklingen af Verdenstimen eller på alle mulige andre tidspunkter, man ønsker at arbejde med verdensmålene i henholdsvis i 2 timer, i løbet af en fagdag eller en emneuge.

Overblik på PLC

- For bare fire-fem år siden var det ret nyt at arbejde med verdensmålene, men efter sidste års varme sommer, Climate for future og fredags-skolestrejkerne har en del skoler fået mere fokus på klima og verdensmål i undervisningen, mener Rikke Falkenberg Kofoed. Præcis hvor mange skoler der har de 17 verdensmål på skemaet, har hun ingen tal for, men hun oplever klart en stigende interesse.

Både Verdens Bedste Nyheder og Leg med IT måler på hvor mange lærere og andre interesserede der besøger deres hjemmesider, og ifølge Rikke Falkenberg Kofoed kommer der hele tiden nye til. Hun får også stadig flere henvendelser, men efterhånden er det ikke længere nødvendigt at komme ud og introducere materialerne på skolerne så ofte som før, fordi lærerne selv er begyndt at tage over.

- Det er jo er det bedste der kan ske! Noget der kan være udfordrende for lærere er at sortere i og udvælge materialer om verdensmålene – men de er der altså og ligger klar til at gå om bord i! Heldigvis vokser videndelingen blandt lærere og læringsvejledere på de sociale medier – for eksempel når der lige er kommet et nyt lækkert materiale til hjemkundskab om madlavning og verdensmål – og så er der faktisk en del PLC'er, som er begyndt at samle viden og materialer ind på området. Det er også rigtig positivt, for det er der god brug for, fastslår Rikke Falkenberg Kofoed. ■

mor til at købe fairtrade, når hun handler kaffe eller chokolade og bananer, mener Rikke Falkenberg Kofoed og tilføjer:

- Der er ikke ét eneste af verdensmålene, der ikke er relevant for os, og så er de alle

Vindere i en

Så blev Kulturministeriets Illustratørpris og Forfatterpris for børne- og ungdomsbøger endelig uddelt den 8. september med præcis 6 måneders corona-forsinkelse. Priserne gik til illustratør mm. Signe Parkins for hendes billedside i *Blomsten der elsker mig* med tekst af Hanne Kvist, og forfatter Kathrine Assels modtog forfatterprisen for hendes lille store roman *Mester Ester*.

Af Søren Fanø, litteraturformidler mm.

Signe Parkins plejer at tegne og fortælle for voksne, som i *Tusindfynd – rim og remser* (Cobolt 2017) og senest i kunstbogen *Grøde* (Forlaget Uro, 2019). Hanne Kvist plejer ikke så meget, men er en herlig fortæller i både tekst og billeder for børn. Signe Parkins og Hanne Kvist har

slået deres talenter sammen i *Blomsten der elsker mig*, en bog der er fyldt med varme, poesi og ikke mindst humor.

Hanne Kvist står for den korte poetiske tekst, omkranset af Signe Parkins illustrationer, der er fyldt med detaljer, både fra naturen og kulturen – og som på bedste tegneseriefacon rummer

talebobler fra de forbigående biler – små ironiske hverdagsreplikker til teksten á la "Vi har ikke hele dagen. Slap nu af Kirsten." "Jeg glæder mig så meget til at se Den store bagedyst i aften. Ja, det bliver spændende. Lad lige vinduet være, Karen."

Forunderligt univers

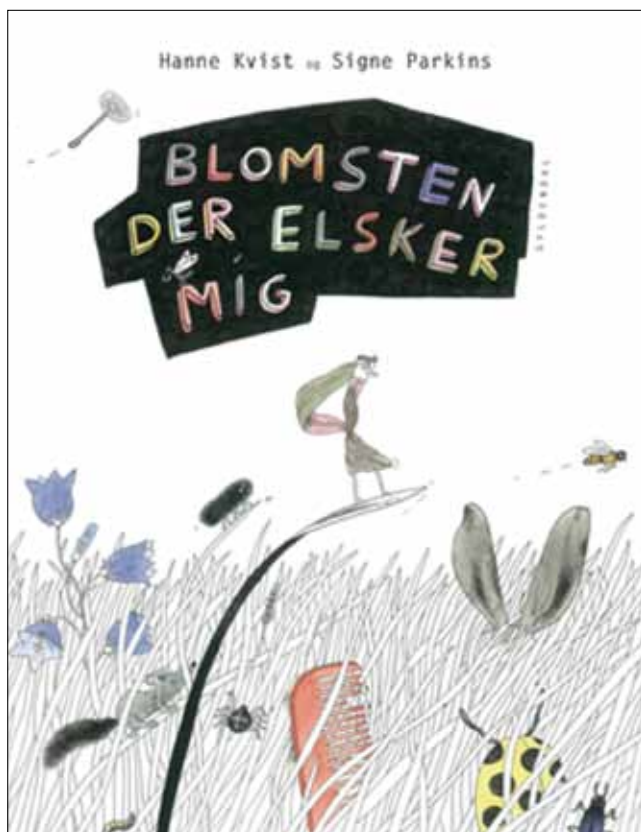
Blomsten der elsker mig handler om blomsten og planten, der bor i midterrabatten mellem to spor i vejen, med masser af biler på begge sider. Det er blomsten der fører ordet og fører sig frem; men det er planten der en dag får nok, river sine rødder op og drager ud i den store verden. Og som så finder vej hjem til midterrabatten igen.

Blomsten der elsker mig er en oplagt højt læsningsbog, hvor læser og lytter sammen kan gå på opdagelse i den forunderlige billedside, der varierer mellem ren tegneserie og opslag, der sender hilsener til blandt andet Julie Nords tegninger. Som Signe Parkins dog kan tegne! *Blomsten der elsker mig* er en imponerende debut om den børnebogsillustrator. Historien om den rørende, lille blomst, er tegnet med både nænsomhed og botanisk akkuratess. Hvilket står i morsom kontrast til den oppustede mælkebøtte med de store overarme.

Hanne Kvist og Signe Parkins har sammen lavet en lille perle af en billedbog. Det kunne være spændende, hvis der kommer mere fra deres samarbejde. *Blomsten der elsker mig* vil også egne sig fremragende som godnat-læsning og læsning i daginstitutionen og i indskoling.

Cremefarvet hjem

For et par år siden var Kathrine Assels fuldt fortjent indstillet til Kulturministeriets Forfatterpris for børn og unge

” Parkins har en vibrerende, skæv streg som komplementerer Hanne Kvists humoristiske billedbogstekst kongenialt, og sammen forløser de historien om, hvordan man i venskaber må lære at holde af hinanden, som man nu engang er. Parkins’ afsæt i tegneseriemediet og fortrolighed med billedkunsten skaber stor variation i kompositionerne, der er nytænkende og uhyre gennemarbejdede – også i forholdet mellem placering af tekst og billeder. (Fra motiveringsteksten)

corona-tid

for den finurlige *Månen er en højtaler*. (Jensen & Dalgaard, 2017) Siden har hun sammen med Kamila Slocinska på samme sprogligt finurlige måde fortalt *Forsøgbillens fodnoter* (Jensen & Dalgaard, 2017), om billen "der altid har frygtet at ende som et af de dér udtørrede trofæer og med knappenål gennem kroppen." I år vandt Kathrine Assels så prisen for *Mester Ester*, en roman for børn, der lægger sig smukt i kølvandet på de disse titler.

Ester er blevet for gammel til at far vil synge sangen om *Mester Ester* for hende ved sengetid eller til at lade hende ligge og dovne hele dagen i sengen. Mor overtager styringen af Esters morgen og dag, inklusive hendes tildelte syv minutter på toilettet denne morgen, hvor Ester skal til "bøjletandlægen" og derfor "skynder sig særligt lidt." Esters tilværelse er blevet fyldt med skemalagte morgenener og dage delt op ved hjælp af et æggeur i et cremefarvet hjem.

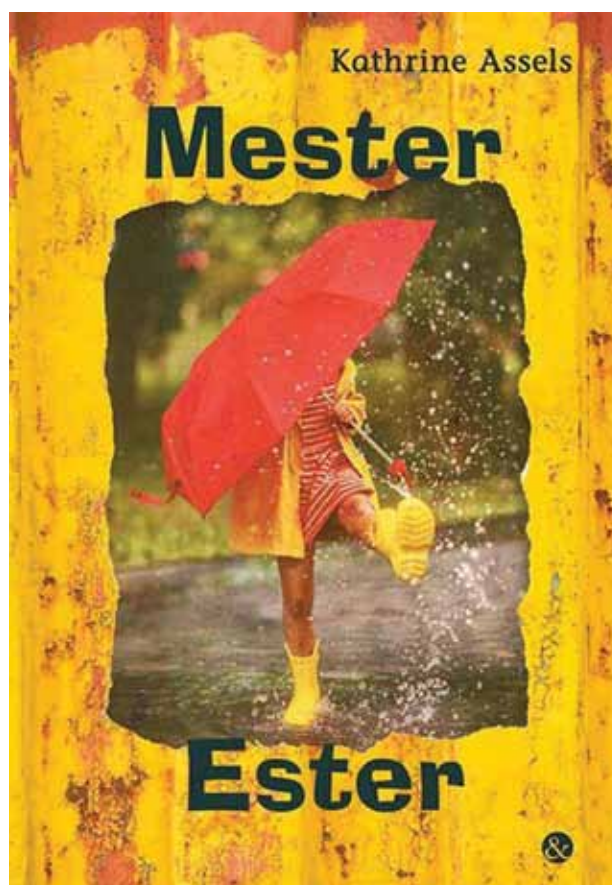
Dette liv fyldt med regler og retningslinjer, harmonerer ikke med Esters mange tvangstanker og -handlinger der måske har affødt det mærkelige forhold der er opstået mellem mor og datter. Læseren kan undervejs overveje om det er moren eller Ester det er mest galt med.

Opgør med pænheden

Mester Ester er et opgør med det pæne og glatte i børnelitteraturen. I mere end antydede scener er vi med Ester på toilettet, hvor hun piller næse til hun får næseblod, hun kan tegne på toiletpapiret med, så hun ikke får gjort det, hun skulle. Og Ester samler på ting, mærkelige og ulækre ting som gamle madpakker og mad hun finder på gaden, som hun så spiser, og så samler hun på alt fra en bortopereret vorte, æggeskaller og gamle negle og hår. Endelig er der Esters særlige forhold til knapper – og især til "krigsknappen." Da den forsvinder, sender det Ester og romanen ud på en håbløs jagt på genbrugspladsen og mødet med den ligesindede klunser, Hulemanden.

Det er sjældent man som læser fyldes

” *Mester Ester* er et lille mesterværk, *Mester Ester* er en lille pige, på hver bogside er der en ny historie. Samtidig hænger alt sammen, hvert ord, som krigsknappen, Ester ikke kan lade være med at samle op, selv om hendes mor synes, den er noget skrald. Ester ser det særlige i det, andre smider ud. Hun ser magien og alvoren. Og det samme kommer man også til at gøre som læser, for teksten er nøjagtig som Ester. (Fra motiveringsteksten)

med lige dele fysisk væmmelse og fascination. Romanen er nemlig i lige så høj grad en kropslig oplevelse som en intellektuel. Sproget er en fornøjelse at dykke ned i, poetisk og præcist, med ord som, "krigsknap," morens "Ikeastemme," følelsen "Indeni: slukøretthed/Udenpå: Morgenfriskhed" og farens tagen "ind på bureauet."

Mester Ester er på en og samme tid, smuk, grim, flot, ækel, meningsløs og selvmodsigende. Men ligegyldig er den ikke, og så er den fyldt med et frodigt vældende liv.

Efter endt læsning sidder man og tænker på, hvad et møde med *Mester Ester* vil kunne afstedkomme i skolen – her er virkelig stof til nogle gode timer. Og vi voksne har vist også godt af at møde *Mester Ester*, hendes krøllede hjerne og ikke mindst hendes oprør mod de cremefarvede rammer, de voksne tilbyder hende.

Det bliver spændende at følge de to prisvindere, Signe Parkins og Kathrine Assels, på deres videre vej frem. Tillykke med den fortjente hæder!

Naturlig teknik

Af Gertrud L. Esbensen, antropolog og postdoc ved Aarhus Universitet

Projektet Naturlig Teknik undersøger hvad teknologi gør ved børn og unges naturoplevelser, herunder om teknologi kan være med til at motivere flere børn og unge til at være mere udendørs.

Der findes ca. 120 apps foruden hjemmesider og andre teknologier, der kan bruges i udeundervisning til et væld af forskellige aktiviteter: faglæring, kultur- og historieformidling, bevægelse, udforske naturen, sanke, slå ting op, finde vej, lege og spil og meget mere. Professorerne Schaal & Lude der bl.a. arbejder med teknologibrug i biologiundervisningen, (2015) fremhæver, at teknologi kan bruges til at facilitere adgang til fjerne steder, øge elevernes interaktion med omverdenen, og give nye muligheder for stedsspecifik og situeret læring i naturen.

I vores projekt er bevægelsesaspektet ét blandt mange mulige formål med at bruge teknologi i naturen for vores informanter (Schilhab, Esbensen, & Nielsen, 2020). Jeg ser den teknologibrug, vi er optagede af, som et aspekt af Natur Baseret Læring (NBL) (Chawla, 2018), dvs. læring i natur (hvilket også kan indebære bebyggelse med planter, dyr og vand). NBL forekommer både i mere og mindre strukturerede aktiviteter, på tværs af alder ligesom graden af 'rigtig' natur kan variere (Jordan & Chawla, 2019). Se også Schilhab & Lindvall for mere udfoldede argumenter for praksisbaseret læring (2017).

Oplevelser motiverer

De teknologibrugende lærere vi har interviewet¹, har primært haft naturfagsundervisning og naturformidling udendørs for øje. De sender eleverne på forskellige løb, bruger apps til artsspeci-

fikationer og rapportering, slår ting op, fotograferer, filmer, lydoptager, foretager naturvidenskabelige målinger mv. Kort sagt bruger telefon og tablets til at facilitere processer, til at lære eleverne at søge viden og som en kollektiv hukommelse.

En naturvejleder får elever til at tage billeder og lave små film, ligesom han lærer dem at artsspecificere via deres telefoner. Han siger: *Telefonen er et fantastisk værktøj, og appsne er generelt velfungerende, og kan være med til at understøtte meget af det, som eleverne laver* (Kristian, december 2018²). Han anbefaler en orienteringsløbs app TravelTales³, hvori man kan lave sine egne quizløb, eller benytte eksisterende løb. Laver man fx et løb til en historieundervisning, ligger løbet i appen til næste gang. Kristian oplever, at det er en god måde at få bevægelse ind i skoledagen på.

Katja, en natur/teknik lærer anvender naturbaseret læring i en kombination med at lave digitale bøger, for at lære eleverne om abstrakte begreber. Hun oplever at elevernes indre skelettering i forhold til at hægte viden på en oplevelse, bliver nemmere af, at de har været ude og gøre noget. Hun oplever, at det motiverer, men også at eleverne bruger oplevelserne i deres fortællinger, hvilket hun så bruger i undervisningen. Hun fortæller om et forløb, hvor de har været i skoven:

Vi havde kigget på biodiversitet i to forskellige typer skove og lavet en billedbog på telefonen om de to typer skove. Det var helt tydeligt, at der snakkede de i lang tid om bøgerne, de havde lavet i stedet for om ordet biodiversitet. (Ha ha). Så får de koblet på og snakket om biodiversitet og siger 'nå, ja, det var dengang med de der bøger'. Nu har de ligesom en oplevelse at koble begrebet op på og få det til at give mening for dem (Katja, september 2018).

Dette er blot to eksempler på, hvordan

Om Naturlig Teknik

I projektet Naturlig Teknik (2018-2023) ved Aarhus universitet undersøger Lektor, dr. Pæd. Theresa Schilhab og jeg hvad teknologi gør ved børn og unges naturoplevelser i bred forstand. Bl.a. for at undersøge om teknologi kan være med til at motivere flere børn og unge til at være ude.

I den forbindelse laver vi bl.a. feltstudier af disse aktiviteter, ligesom vi interviewer voksne, der bruger teknologi udendørs med børn og unge og dem, der udvikler teknologierne.

Projektet hører under Center for børn og natur og er støttet af Nordea-fonden.

Vi har lavet en oversigt over de apps og andre teknologier, vi har fundet, den kan ses her: <https://naturlig-teknik.dk/oversigt-over-naturlig-teknik/>

lærere kobler faglæring, bevægelse og teknologibrug i natur.

Rammesætning af teknologibrug

Mange af vores informanter fremhæver, at de finder det vigtigt, at eleverne lærer at bruge mobil og tablets mere alsidigt. Så de følger Medierådets anbefalinger om, at bl.a. skoler har en væsentlig opgave i forhold til, at elever udvikler en mere aktiv brug af teknologi, digital dannelse og til at igangsætte kreative og skabende digitale processer (Johansen & Larsen, 2016). En natur/tekniklærer formulerer det således:

De er i gang med at lære dem de her redskaber at kende - altså iPad'en og telefonen. Men de er vant til at bruge den i en spilsituation. Så det med at have nogle situationer hvor de også oplever dem som et redskab, der kan bruges til noget andet ►

¹ Vi har lavet 22 dybdegående interviews af praksisbrugere.

² Navne er anonymiserede, og citaterne er lettere sprogligt redigerede af forståelseshensyn.

³ TravelTales er en løbsapp uden fysiske poster. Når man når en post, afspilles en lydfil på telefonen. (<https://www.findveji.dk/pages/for-skoler>)

end at skrive SMS'er eller være på Snapchat. - Det skal de bare lære så tidligt som muligt! For det bliver sværere og sværere at skelne, og det bliver sværere for dem at lære at bruge det ordentligt, hvis de først lærer det senere hen (Gorm, januar 2019).

Informanterne gør sig refleksioner over, hvordan de kan facilitere denne del af elevernes digitale dannelse, så de dels erfarer, at de i lommen har adgang til en stor mængde viden, men også så de lærer mere om, hvornår teknologi skal i brug, og hvornår det ikke skal. Flere understreger, at det er væsentligt, at læreren har gjort sig de didaktiske formål klart, og strukturerer aktiviteten, for elevernes

opmærksomhed skal rettes det rigtige sted hen, for at undgå at de mister fokus. Der er stadig risiko for, at teknologi driller, mangler signal, batteri mv. men dem vi taler med, finder løsninger på udfordringerne. Jeg spørger fx Katja, om hun har råd til lærere, der vil prøve. Hun svarer:

Jeg tror egentlig, det handler om at turde turde. Det der med en 100 % succesrate det er der jo ikke noget, der har. Og alle lærere har prøvet at stå og tænke, at nu skulle de ud og tegne fyrretræer, og så bliver det pis øse regnvejrl! -Blyanter, papir og det hele går bare i kaos, og man kan ikke gennemføre det. Det er jo ikke anderledes med teknikken. Så kan man sige, at hvis

man endelig er en lille smule teknikfor-skrækket selv, så hav en eller to eller tre børn som er superbrugere, og så lad dem være superbrugerne i teknikken og dig være den didaktiske leder. Det synes jeg, er godt både for børnene og for de voksne. Så kan man slappe af, og sige 'Det ved jeg ikke - spørg [elev] han har styr på det' (Katja september 2018).

Men dette råd in mente håber jeg, at kunne inspirere flere til at forsøge sig. En let tilgængelig måde at afprøve teknologibrug udendørs, er at bruge DGI Smartsports idekatalog (<https://www.dgi.dk/smartsport>) til at få mere bevægelse ind i skoledagen.

Teknologikategorier til udebrug

Jeg vil også anbefale Straarup Christensens blogpost på Folkeskolen.dk (2014) om, hvordan Geocaching kan bruges i Geografiundervisningen, og sidst men ikke mindst anbefaler jeg en artikel af den australske underviser Bragg, der ser Geocaching som en autentisk, innovativ og fantasifuld måde at udvikle matematisk forståelse på (Bragg, 2014, p. 14).

Vil du vide mere om vores projekt, så læs rapporten her: <https://naturligteknik.dk>

Litteratur

- Bragg, L. (2014). Geocaching: Finding mathematics in a global treasure hunt. Australian Primary Mathematics Classroom, 4.
- Chawla, L. (2018). Nature-Based Learning for student achievement and ecological citizenship Curriculum and Teaching Dialogue, 20(1/2), R25-176.
- Johansen, S. L., & Larsen, M. C. (2016). Digitale medier i småbørnshøjde: Om 0-8 åriges brug af digitale medier i hjemmet. Retrieved from Aarhus:
- Jordan, C., & Chawla, L. (2019). A Coordinated Research Agenda for Nature-Based Learning. Frontiers in psychology, 10(766). doi:10.3389/fpsyg.2019.00766
- Schilhab, T., Esbensen, G. L., & Nielsen, V. J. (2020). Børn og unges brug af teknologi til naturoplevelser - Statusrapport for del 1 af forskningsprojektet Naturlig Teknik. Retrieved from Schilhab, T., & Lindvall, B. (2017). Naturlig læring: Aarhus Universitetsforlag.
- Shaal, S., & Lude, A. (2015). Using Mobile Devices in Environmental Education and Education for Sustainable Development -Comparing Theory and Practice in a Nation Wide Survey. Sustainability, 7(8), 10153-10170. doi:10.3390/su70810153
- Straarup Christensen, J. (2014). Guide til Geografien 1: Geocaching (blog). Retrieved from <https://www.folkeskolen.dk/543764/guide-til-geografien-1-geocaching>

Jonas Kleinschmidt og drengene

Af Søren Fanø, litteraturformidler m.m.

Jonas Kleinschmidt (f.1982) er en af de nyere stemmer i dansk børne- og ungdomslitteratur. Han har indtil nu skrevet tre ungdomsromaner hvor drenge er i fokus.

Debutromanen *Dig & mig & Zlatan* (2017) fortæller historien om Lasse, hvis familie er i dyb krise efter at storebroren Martin er død i en ulykke; men hvis liv ændres da Tobias begynder i klassen. Lasse var tæt knyttet til Martin, og siden hans død, har Lasse isoleret sig, og det eneste der kan vække en vis glæde er, når han dagdrømmer om sit og Martins fælles idol Zlatan og hans tricks på banen.

En anden fælles interesse, de har delt, er bøgerne, som spiller en stor rolle for handlingen, da den populære Tobias giver Lasse modsvar på hvad temaet er i J.D. Salingers *Griberen i rugen*. Herfra vokser et ægte venskab frem på trods af de to drenge forskelligheder. De får indblik i hinandens liv og kan hjælpe hinanden videre i tilværelsen. Ved romanens slutning er Tobias på vej til sin far i Berlin efter et opgør med morens voldelige kæreste, og den indtil nu usikre og introverte Lasse er på vej hjem til moren og faren og en snak om at komme videre.

I *Drengene* (2018) følger vi en drengegruppe på seks fra skolestarten til sidste skoledag i 9. klasse. Med Jakob som omdrejningspunkt fortælles historien om gruppen gennem en række uheldige og pinlige situationer, lige indtil de og deres tro på egen udødelighed lider et fatalt knæk, da Sebastian kaster sig ud foran et tog:

"Vi troede, vi var udødelige. Vi var jo drengene. Der var intet der kunne røre

”Man siger jo, at man skal skrive om det, man kender, og jeg kender drengefællesskaber rigtig godt. ... Jeg synes tit den typiske drengeverden med fodbold, computerspil og porno bliver beskrevet som noget overfladisk og følelseskoldt, men det er ikke min oplevelse. Der er så meget ærlighed, sammenhold og ømhed i mange drengegrupper, det kommer måske til udtryk på nogle lidt aparte måder, men kærligheden er der.”
(Jonas Kleinschmidt)

os. Så vi kørte på. Vildere, længere, højere, hårdere.”

Hormonerne raser i kroppen, de keder sig og sammen udfordrer de grænser. Drengestreger bliver til hærværk, druk, vold, porno - og den første kærlighed. Undervejs gør gruppen oprør mod en autoritær skole og forældre der slet ikke ser, hvad deres sønner har gang i. Da de endelig føler sig set, er det af en ung, velmenende vikar, Mikael, i 9. klasse, men denne forgriber sig til en fest på Sebastians kæreste og er dermed medvirkende til romanens tragiske udgang.

Drengene var i 2019 indstillet til Kulturministeriets Forfatterpris for børn og

unge med den begrundelse, at den ”er en usædvanligt ærlig og illusionsløs beskrivelse af et drengefællesskab. En rå undersøgelse af, hvordan man bliver sig selv, når man altid er defineret af dem, man er iblandt. *Drengene* får læseren til at tænke anderledes om grupper, grænseløshed og loyalitet, og er på én gang en moderne og klassisk ungdomsroman.”

I prologen til *Drengene* lyder det: ”Hvem bestemmer, hvem der lever, og hvem der dør? Hvorfor lige os? Og hvorfor lige ham? Jeg ville ønske, at jeg havde svarene. At jeg vidste, hvorfor tingene gik, som de gjorde. Men tingene skete bare dengang. Som om det hele var planlagt på forhånd. Sådan føltes det i hvert fald. Som

om alt var forudbestemt, og der ikke var noget, vi kunne gøre for at ændre det...”

Troværdig tidsrejse

I sin tredje roman, *Englene over København*, puster Jonas Kleinschmidt liv i den historiske roman for børn og unge. *Englene over København* udspiller sig på baggrund af de allieredes bombardement d. 21.3.45, hvor engelske fly ved et uheld forvekslede Gestapos hovedkvarter Shellhuset med Den Franske Skole på Frederiksberg. 86 børn og 18 voksne omkom.

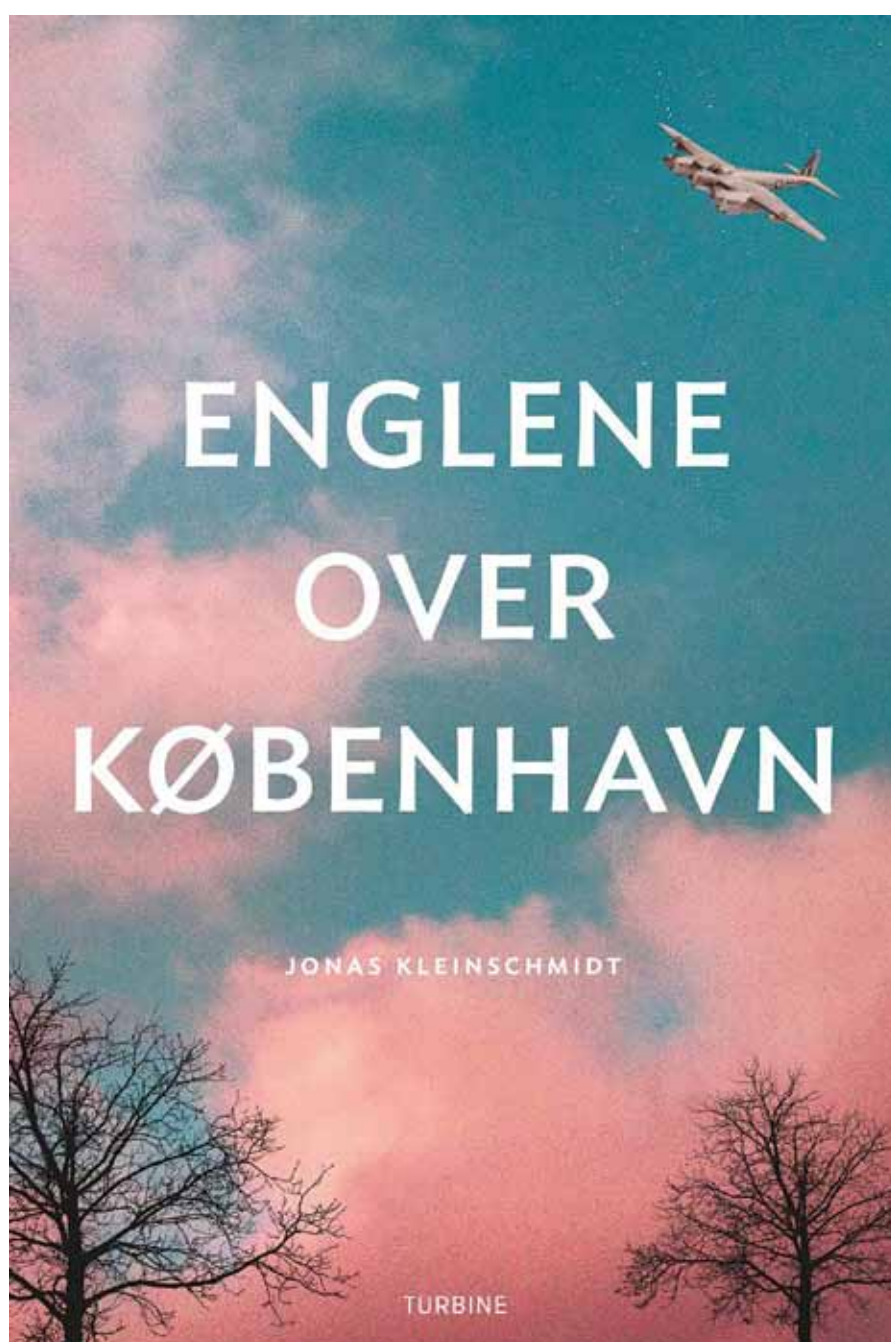
Jonas Kleinschmidt aktualiserer begivenhederne ved at lade sin hovedperson, og jeg-fortæller, Johannes foretage en

” Ligegyldig hvor stor en tragedie du befinder dig i. Hele tiden eksisterer muligheden for, at alt, på et splitsekund, kan vende til det bedre. Til det eneste. (Dig & mig & Zlatan, s. 30)

tidsrejse fra i dag tilbage til 1945. Den nutidige ramme om begivenhederne er, at Johannes, sammen med sin familie bliver kaldt til farfarens dødsleje på hospitalet. Johannes, der er tæt knyttet til farfaren, rammes af et traume og flygter bort på en gammel cykel, han finder i et cykelskur. Pludselig befinder han sig i besættelsestidens København. Her møder han den jævnaldrende dreng Raf, som viser sig at være farfaren som ung.

Sammen med Raf, hans venner og familie, oplever han besættelsestidens sidste dage med samarbejdspolitikken med tyskerne i forfald, Leo Mathiesens glade jazz til ungdomsfest med billig sprut; men også et liv med farlige overløbere, fraternisering, mørklægningsgardiner, vold og rationering.

Raf og Johannes bliver vidne til katastrofen ved Den Franske Skole og deltager i redningsarbejdet med at befri de indespærrede børn og voksne. En oplevelse, der fører til at Raf, som er modelleret over forfatteren Jonas Kleinschmidts morfar og hans oplevelser, forblev traumatiseret resten af livet. I romanen lyder det på denne måde:

”Vi går i retning af lyset og kommer til en dør, der er halvt blæst af. Raf går ud i lyset og stiller sig i bunden af kælder-skakten og kigger op. Det ser ud, som om han tøver et øjeblik.

-Tror du, det er en god idé, siger jeg. Skal vi ikke gå tilbage igen?

Så hører jeg et skrig. Det kommer et stykke væk fra. Så et til. Så flere skrig på én gang.

Raf flyver op ad trappen. Pludselig er han væk. Jeg vender mig om og stirrer ind i det støvede mørke. Jeg kunne så let som ingenting gå tilbage. I sikkerhed. Og lige i det øjeblik ved jeg, hvorfor min farfar begyndte at græde, når han talte om bombeflyene over København. Det var denne her dag, han tænkte på. Den her dag, han ikke kunne fortælle om. Han prøvede, men han kunne ikke. Hvis jeg vender mig om nu, er jeg en kujon. Jeg bliver nødt til at følge efter ham. Jeg bliver nødt til at se, hvad der skete.” (s.167) .

Skiftet mellem en genkendelig teenage-verden i dag og 1945 er det lykkedes Kleinschmidt at gøre troværdigt. Romanen er velskrevet, fængende og grundlæggende spændende, samtidig med at der er kælet for detaljerne hvad angår tiden og tidstypiske detaljer. Her er ord og vendinger der lige skal reflekteres over og eventuelt forklares nærmere.

Bøgernes rolle

Et særkende ved Jonas Kleinschmidts tre romaner er, at bøger spiller væsentlige roller i dem, ikke kun som intertekstuelle referencer, men som betydningsfulde elementer i både persontegning og handling. I debutromanen er det selvfølgelig Zlatans *Jeg er Zlatan*, der også er med i *Drengene*; men også *Griberen i rugen* og Jørgen Leths *Sportsdigte*. Og da storebroren Martins kæreste hedder Victoria selvfølgelig også Klaus Lynggaards klassiker *Martin og Victoria*.

I *Drengene* er det bortset fra en masse musik og film, Peter Adolphsens roman *År 9 efter loopet* (2013) der spiller en rolle, mens Morten Nielsens digtsamling *Krigere uden Vaaben* (1943) er med på flere niveauer i *Englene over København* – det er drengen Rafs yndlingsdigter, og den bog Johannes modtager som afskedsgave i form af farfarens signerede udgave. Når man har læst romanerne, er der nok læsestof at tage fat på.

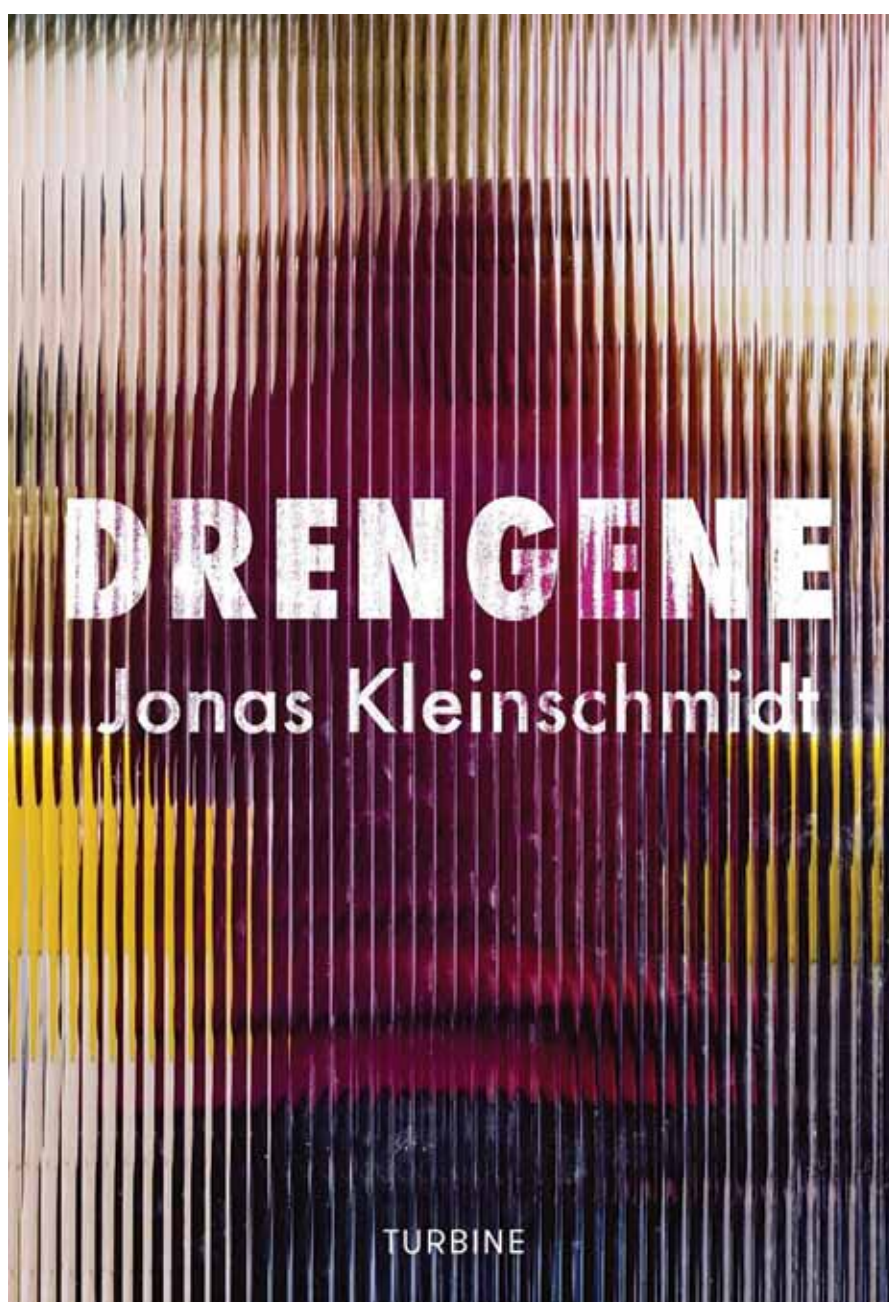
” Det er jo der, alting sker, alting skinner lidt stærkere i de år, musikken er bedre, lykken er større, melankolien er tungere og smerten dybere. (Kleinschmidt i interview)

I sine bøger skriver Jonas Kleinschmidt i en realistisk og dog poetisk sprogstil, der sender tankerne i retning af Ditte Wieses og Sarah Engells romaner, men som har sin helt særegne tone. Det lykkes Jonas Kleinschmidt at skabe stærke, vedkommende og aktuelle ikke fordømmende portrætter af nutidens drenge, og de forældre der til tider bare har givet op.

Som Jonas Kleinschmidt udtrykker det: ”... de unge i dag er præcis lige så fantastiske, selvoptagede, kloge ugidelige, usikre og seje, som de altid har været.” ■

Interesserede kan læse mere her:

- Jonas Kleinschmidt: *Dig og mig og Zlatan* (Turbine, 2017),
- *Drengene* (Turbine, 2018) og
- *Englene over København* (Turbine, 2020)
- <https://turbine.dk/forfattere/jonas-kleinschmidt/>
- <https://www.jonaskleinschmidt.com/>
- <https://www.aalborgbibliotekerne.dk/nyheder/inspiration/interview-med-forfatter-jonas-kleinschmidt>

Læsningens r

Af Eline Mørch Jensen

"Guillermo kunne ikke lide at læse", lyder de første ord i *Tågernes Ø* af forfatteren David Nel-lo, der, med forlagets ord, er født i Barcelona i 1959 og har udgivet flere end tredive titler, hvoraf mange er børne- og ungdomsbøger, og desuden har vundet diverse litterære priser. Netop læsning - og læsningens magi - er dét der er på spil i *Tågernes Ø*, der er gennem-illustreret af Pere Ginard - "illustrator, filmskaber og alkymist", som det hedder i efterskriften på denne magiske udgivelse.

Omslaget er ganske tilforladeligt, i brunt lærred og uden illustrationer, ja, mange børn vil nok mene kedeligt. Akkurat lige som bogens hovedperson, drengen Guillermo. Dog står bogens titel, forfatter- og forlagsnavn præget i guld, og åbner man den undselige bog, folder en helt speciel verden sig ud fuld af stemningsfulde grafiske og kollageagtige tegninger i sorte og grålige toner.

Vi får altså at vide fra begyndelsen af at Guillermo ikke kunne lide at læse - og som det tilføjes: ... "han kunne *overhovedet* ikke lide det, og det behøvede egentlig ikke at være et problem, for mange af hans klassekammerater læste også kun, hvad de fik besked på i skolen, og de kunne aldrig drømme om at åbne en bog af lyst." Problemet består dels i at Guillermo kommer fra en familie som eeeeeelsker at læse, hvorfor de ikke forstår hans ulyst, dels i at han ikke er særlig god til at læse.

Når han alligevel får fat på bogen *Tågernes Ø* - altså pudsigt nok samme titel som bogen her har - skyldes det at der hver onsdag er biblioteksdag på hans skole. Her er han nødt til at finde en frilæsningsbog, fordi hans lærer ikke vil tillade at han kun låner Tintin-albummer. Da han en dag opdager en bog, der er faldet ned bag reolen og sidder i klemme mellem hylden og væggen, bestemmer han sig for at få den ud og låne lige netop

magi

denne tilsyneladende kedelige, brune bog. Selvom den sære skolebibliotekar fru Milstein ser skeptisk ud og kalder titlen for "intetsigende."

Meget kommer i vejen og Guillermo er næsten ved at glemme bogen, før han endelig kommer så langt som til at åbne den, men så sker der også noget! Bogen henvender sig direkte til ham med navns nævnelse, hvilket først gør ham forskrækket, men siden endnu mere nysgerrig. For hvad sker der lige her – er der nogen der driver gæk med ham?

Herefter sker det helt forunderlige, at Guillermo glemmer alt omkring sig og også glemmer at han slet ikke er særlig god til at læse. Faktisk forstår han alt hvad han læser, også selvom han ikke forstår alle ord, for han får fat i meningen, og oplever dermed for første gang at blive fuldstændig opslugt af at læse.

Bogen kører i to spor, dels er der den historie Guillermo selv læser, som handler om den eksotiske Zippoli-stamme, fortalt af stammens leder Domenico Zippoli - "en lille mand iført et fjerskørt og en blomsterkrans, som har en knogle stukket gennem næsen som et smykke". Dels er der rammehistorien, som fortæller om Guillermos liv med vennerne, i skolen og hjemme i familien. Historien om Zippoli-stammen, som Guillermo bliver bedt om ikke at røbe til nogen, har én handling, men teksten ændrer sig på afgørende punkter, hver gang en ny person læser i bogen.

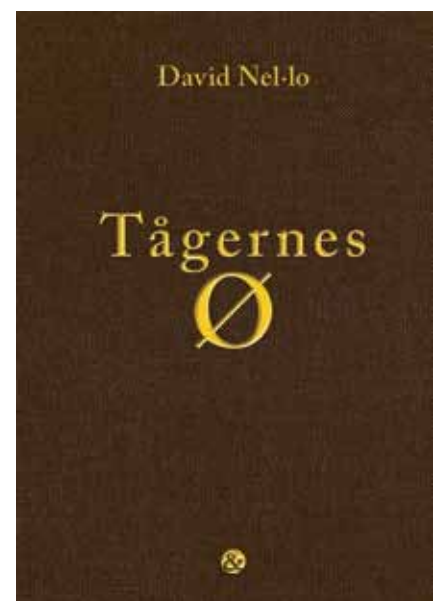
Derudover afbrydes handlingen med jævne mellemrum af direkte, og somme tider opbyggelige, kommentarer, blandt andet om at det er en god ide at læse lektier inden man holder fri for at være sammen med sine venner. Han får også råd om hvordan han skal tackle sin storebror Nicolás, som altid er efter ham. Guillermo bliver opfordret til at ignorere hans drillerier i stedet for at lade sig provokere. Hvilket han med held efterprøver, da Nicolás vil tage *Tågernes Ø* fra ham for at læse den selv.

I stedet foreslår Guillermo at Nicolás læser den højt, så de begge får noget ud af det. Forvirret går Nicolás med til det, hvorpå historien om Zippoli-stammen kommer til at handle om hvordan stammen ved hjælp af giftige edderkoppers spind fanger mennesker for at

stege og æde dem. Når det er Guillermos mor, der læser højt, handler historien til gengæld om at stammen hjælper søfarende, som farer vild i tågen. Alle får med andre ord lige den historie, de helst vil læse.

Som man vil forstå er det mest interessante ikke de forskellige historie-spor om Zippoli-stammen, men i højere grad den magi der opstår udenom og ind imellem læsningerne og fortællingerne. Undervejs udvikler handlingen sig sælsomt og dramatisk i begge spor, bl.a. da bogen *Tågernes Ø* forsvinder på mystisk vis før Guillermo har nået at læse den færdig. Han opsporer den til sidst hjemme hos bibliotekaren fru Milstein, hvor han også finder hendes niece María, som naturligvis er blevet mindst lige så opslugt af den kedelige, brune bog som han selv – i øvrigt virker María næsten lige så dragende på ham som bogen gør. Jo, den bog gør noget ved sine læsere ...

Om den så kan få læselysten frem i børn, for hvem det at læse aldrig har været andet end en sur pligt, ved jeg ikke. Det lykkes i hvert fald for Guillermo, så måske er det forsøget værd at prøve *Tågernes Ø* af på en ægte læsehader! Ingen tvivl om at den vil charmere bibliotekarere og lærere med sin underfundige stil og altmodiske tone – akkurat lige som den har gjort det hos undertegnede! ■

Tågernes Ø
Tekst: David Nel-lo
Illustrationer: Pere Ginard
Jensen & Dalgaard 2020

IBBY Hans Christian Andersen Award 2020

Af Bent Rasmussen, fhv. redaktør

Vinderne af Hans Christian Andersen Award 2020 er Jacqueline Woodson, USA, for forfatterprisen, og Albertine, Schweiz, for illustratørprisen.

Jacqueline Woodson

Jacqueline Woodson er født i Columbus, Ohio, i 1963, og kort tid efter flyttede hun med sin mor og sine søskende til Greenville, South Carolina, hvor hun tilbragte sine tidlige formative år sammen med bedsteforældrene på moderens side. Da hun var syv, flyttede familien til Brooklyn, New York, hvor hun har boet siden. Hun studerede på Adelphi University og på the New School i New York og arbejdede senere som redaktionssekretær og dramaterapeut for hjemløse børn.

Selv om hun var en langsom læser, begyndte hun allerede som barn at skrive, og har nu et imponerende forfatterskab bag sig, der inkluderer billedbøger, bøger for mellemgruppen og især young adult-litteratur. Hun debuterede i 1990 med *Last Summer With Maizon*, den første bog i en trilogi om venskab mellem to piger. Samme år udkom *The Dear One* om teenagegraviditet. Hendes 33 romaner og 13 noveller spænder vidt i emner, fra babycare til etniske og racemæssige problemer, fra misbrug af narkotika til vidnebeskyttelsesprogrammer, men alle værker deler samme karakteristika, lyrisk sprog, stærke karakterer og et iboende håb. I 2014 udkom hendes autobiografiske værk, *Brown Girl Dreaming*, der vl.a. modtog the National Book Award.

Centralt i forfatterskabet står hendes førstehåndserfaringer med, hvordan African-Americans blev behandlet forskelligt i Nord- og Sydstatene, og hvordan hendes egen vej til at blive forfatter er vævet ind i hendes livserfaringer. Jacqueline Woodson var finalist i Hans Christian Andersen Award i 1916 og modtog i 2018 the Astrid Lindgren Memorial Award.

Albertine

Albertine (Zullo) kreerer som illustratør bøger på mange niveauer, men også som forfatter. Hun er født i 1967 i Dardagny, nær Geneve. Hun studerede på the *École des arts décoratifs* and the *École supérieure d'art visuel* i Geneve og fik sit diplom i 1990 og åbnede et værksted samme år. Hun illustrerede derefter til diverse medier, og i 1996 giftede hun sig med forfatteren Germano Zullo. Mange af deres fælles publikationer til børn har modtaget adskillige priser: BIB Golden Apple i 1999 for *Marta et la bicyclette* (*Marta and the bicycle*); *Prix Suisse Jeunesse et Médias* i 2009; *Prix Sorcières* i 2011 og New York Times Book Review Best Illustrated Book i 2012.

Hendes illustrationer er fulde af liv og humor. Hun bruger en meget fin pen og vælger ofte lyse og glade farver (gouache eller digital). Hendes naturlige spontanitet kommer tydeligt frem i hendes arbejder med sans for detaljen og en fornem præcision samt en udpræget sans for humor.

Albertine har udstillet sin tegninger, screen prints, litografiske arbejder, grafiske tryk, m.m. i Geneve, Paris, Rom, Valencia og Tokyo. De vigtigste bøger for børn er: *La rumeur de Venise* (*The Venice rumour*, 2009), som var med på the 2010 IBBY Honour List; *Les Oiseaux* (*Little bird*, 2011); *Les Gratte-Ciel* (*Sky high*, 2011); and *Ligne 135* (*Line 135*, 2012). Hendes bog, *Mon tout petit* (*My little one*, 2015), var udvalgt for the 2016 IBBY Honour List; og vandt same år the 2016 Bologna Ragazzi Award og the Green Island Award at the Nami Island Concours in 2017. Hun var desuden finalist for Hans Christian Andersen Award i 2018, og hendes bog, *Les Oiseaux*, var samme år på listen over highlightede værker udvalgt af the Andersen Jury som en helt speciel bog. ■

Læs mere om IBBY (International Board on Books for Young People) og Hans Christian Andersen Award 2020 på ibby.org og ibby.dk